ULKOASIAINMINISTERIÖ
Oikeuspalvelut
OIK-20 Lsn Kaija Suvanto

LAUSUNTO
27.04.2018

HEL7M0524-2

Eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle

Viite
HE 22/2018 vp

Asia
HE Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan kulun kuvauksesta Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen välillä tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseksi

Käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä pyydetään eduskunnan hyväksyntää Suomen tasavallan hallituksen ja Venäjän federaation hallituksen väliselle kesäkuussa 2017 allekirjoitetulle pöytäkirjalle, jolla vahvistetaan Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan kulun kuvaus. Ulkoministeriö on valmistellut esityksen yhteistyössä Maanmittauslaitoksen kanssa. Ulkoministeriö pitää pöytäkirjan mahdollisimman pikaista voimaantuloa tärkeänä, koska valtakunnanrajan kulun kuvaukset sekä koordinaatti- ja karttatiedot eivät ole enää ajantasaisia. Tällä hetkellä voimassa oleva Suomen ja Venäjän välinen valtakunnanraja on määräytynyt useiden 70–80 vuotta vanhojen rajankäyntien tuloksena.

Pöytäkirjassa sovitaan, että Suomen ja Venäjän välinen valtakunnanraja kulkee maastossa siten kuin se on määritelty Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan kuvauksessa. Valtakunnanrajan kulun kuvaus esitetään vuosina 2007–2016 suoritetun valtakunnanrajan teknisen rajankäynnin tuloksena laadituissa rajankäyntiasiakirjoissa. Asiakirjat käsittävät rajankuvauksen ja sen neljä liitettä (rajakartat, rajamerkkipöytäkirjat, koordinaattiluettelo ja nimiluettelo), jotka muodostavat yhteensä yli kolme tuhatta sivua käsittävän kokonaisuuden. Rajankuvaus liitteineen on pöytäkirjan erottamaton osa. Valtakunnanrajan sijainti maastossa ei ole muuttunut, vaan se on ainoastaan dokumentoitu aiempaa tarkemmin käyttäen hyväksi nykyajan menetelmiä.

Nyt allekirjoitetussa pöytäkirjassa sovitaan, että Suomi ja Venäjä käyvät 25 vuoden kuluttua diplomaattiset neuvottelut valtakunnanrajan rajankäynnin määräaikaisen suorituksen tarpeesta, ajoituksesta ja edellytyksistä. Ulkoministeriö pitää määräystä tarpeellisena, jotta varmistetaan valtakunnanrajan kuvauksen pysyminen ajantasaisena.

Perustuslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 1/1998 vp) todetaan kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamista koskevan 95 §:n perusteluissa, että uudella perustuslailla ei ole tarkoitus muuttaa sitä pitkäaikaista käytäntöä, jonka mukaan Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välinen valtakunnanraja käydään 25 vuoden välein lähinnä jokien ja järvien syväväylää koskevien muutosten toteamiseksi. Rajalinjan muutokset on ollut tapana vahvistaa noottien vaihdolla ja saattaa voimaan asetuksella sen jälkeen, kun eduskunta on antanut muutoksille suostumuksensa. Perustuslakivaliokunta hyväksyi mietinnössään (PeVM 10/1998 vp) tämän hallituksen esityksessä esitetyn kannan. Valiokunta totesi, että rajankäynneissä ei sen mielestä ole kysymys varsinaisista aluemuutoksista, vaan lähinnä vain rajaviivalla luonnonoloissa tapahtuneiden muutosten rekisteröinnistä.

Postiosoite
PL 176
00023 VALTIONEUVOSTO

Laivastokatu 22

Vaihde
+358-(0)295-350 000

Telefax
+358-(0)9-629 840

Venäjän kanssa suoritettu rajankäynti on tarkoitus vahvistaa kansainvälisellä sopimuksella eli rajankäynnistä tehdyllä hallitusten välisellä pöytäkirjalla. Ratkaisua voidaan pitää perusteltuna siitäkin näkökulmasta, että pöytäkirjalla korvataan sen voimaantulopäivästä alkaen aiemmat rajankäyntiasiakirjat, jotka on tehty valtiosopimuksina, valtakunnanrajan osalta.

Pöytäkirja tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, kun diplomaattiteitse on vastaanotettu viimeinen kirjallinen ilmoitus siitä, että osapuolet ovat toteuttaneet valtionsisäiset menettelyt, jotka ovat välttämättömiä pöytäkirjan voimaantulemiseksi. Venäjä on omalta osaltaan toteuttanut tarvittavat valtionsisäiset menettelyt pöytäkirjan voimaantulemiseksi ja ilmoittanut tästä Suomelle 17 päivänä heinäkuuta 2017 päivätyllä nootilla. Tämä merkitsee, että pöytäkirjan voimaantulo lasketaan Suomen ilmoituksesta.

Hallitusten välinen pöytäkirja on tarkoitus julkaista voimaansaattamisasetuksen yhteydessä Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa. Ulkoasiainvaliokunnalle muistitikulla luovutettu koko rajankäyntiaineisto julkaistaan Maanmittauslaitoksen ulkoisilla sivuilla ja on myös talletettu ulkoministeriön arkistoon.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Oikeuspalvelu
OIK-20 Kaija Suvanto

Asiasanat	VENÄJÄ, RAJAT
Hoitaa	**OIK-20**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	AVS-POL; ITÄ-01; ITÄ-02; ITÄ-10; ITÄ-20; KPA-30; OIK-01; OIK-10; POL-01; UKKMI-00; UMI-00 MOS; PET; PIE PLM; RAJAVARTIOLAITOS; SM
Laatija jakanut	pekka.tatila@maanmittauslaitos.fi